

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

Titulus XVI. De Consecratione Ecclesiae vel Altaris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

TITULUS XVI.

D E

Consecratione Ecclesiæ vel Altaris.

Quæres primò. Quid est Ecclesiæ vel Altaris consecratio?

R. Consecratio Ecclesiæ vel Altaris est Ecclesiastica cœremonia, quâ Ecclesia vel Altare à Legitimo Ministro, interveniente debitâ materiâ & formâ, juxta præscriptos Ecclesiæ ritus, DEO dedicatur. Ritus ille Ecclesiæ & Altaria consecrandi ex lege veteri suam trahit originem; ut enim dicitur *Can. tabernaculum, 2. dist. 1. de Consecrat.* Judæi loca, in quibus sacrificabant Domino, divinis habebant supplicationibus consecrata: nec in aliis quàm DEO dicatis locis munera Domino offerebant. Si Judæi, qui umbræ legis deserviebant, hæc faciebant, multò magis nos, quibus veritas patefacta est, & gratia per JESUM Christum data est templa Domino, ædificare, &, prout melius possumus, ornare, eaque divinis precibus, & Sanctis Unctionibus suis cum Altaribus & vasis, vestibibus quoque & reliquis ad divinum cultum explendum utensilibus devotè & solemniter sacrare, & non in aliis locis, quàm in Domino Sacratissimas Missas celebrare, nec sacrificia offerre Domino debemus.

Quæres secundò. Quænam est causa efficiens seu Minister consecrationis?

R. Minister Ordinarius solus est Episcopus consecratus. *Can. interdicimus, 10. caus. 16. q. 1. Can. nullus Presbyter, 15. & 25. de Consecrat. dist. 1.* Debet autem esse Episcopus proprius, hoc est illius Diœcesis, in qua est sita res consecranda. *Cap. cum Venerabilis, 7. de Relig. dom.* Episcopus alterius Diœcesis absque localis Episcopi licentiâ consecrans ab exercitio pontificalium per annum suspenditur. *Trident. Sess. 14. de Reform. cap. 2. & sess. 23. de Reform. cap. 8.* Ex Privilegio Ecclesiæ & Altaria propria consecrare possunt Abbates privilegiati, usum baculi & mitræ habentes, ideòque ab Episcopo talibus Altarium & Ecclesiarum in sua Diœcesi committi potest consecratio.

Quæres tertio. Quid in consecratione Ecclesiarum à consecratore observandum?

R. Sequentia primò, Ecclesiis dedicatio impendi potest tam diebus Dominicis quàm privatis. *Cap. tua Fraternalitas, 2. de Consecrat. Eccles.* Tres tamen ultimi dies hebdomadæ sanctæ & solemnitates Paschatis, Pentecostes, Nativitatis Domini & Epiphaniæ à quibusdam Canonistis excipiuntur, eò quod nec privati, nec dies sint Domini.

2dò.

rate cum injuria in Ecclesia facta effusionem. *Can. Ecclesis. 20. de Consecrat. dist. 1. cap. pro posuisti. 4. de consecrat. Eccles.*

2do. Per homicidium voluntarium & liberum, Ecclesiae injuriosum & publicum. Sufficit autem quod in Ecclesia lethale vulnus defunctus acceperit, quamvis ante mortem ex Ecclesia sit delatus. Hinc occisio sui ipsius, rei ad Ecclesiam fugientis, imò & Martyris polluit Ecclesiam. Econtra occisio facta ob justam & necessariam defensionem propriam, servato moderamine inculpatae tutelae, Ecclesiam non polluit, eò quod actio illa, quam jura concedunt, Ecclesiae non sit injuriosa.

3to. Per voluntariam & notoriam seminis humani effusionem modo illicito factam. *Cap. fin. de Consecr. Eccles.* In quo *cap.* notanda particula: *cujuscunque*, quae cum universalis, comprehendit omnes homines sive fideles sive infideles, sive viros sive foeminas, & in unoquoque haec actio habet gravem difformitatem Sanctitati & reverentiae Ecclesiae debitae contrariantem. Hinc non tantum pollutio, fornicatio, adulterium, & quaecunque luxuriae consummatae species, sed etiam actus matrimoniales, si extra casum necessitatis fit, Ecclesiam polluit, cum sit contra loci sanctitatem id in eo exercere, quod facere pudet coram hominibus.

4to. Per quamcunque publicam sepulturam Pagani, haeretici, excommunicati denuntiati, aut publici percussoris Clerici in Ecclesia vel Coemeterio factam, *Can. Ecclesiam. 27. & 28. de Con-*

secrat. dist. 1. cap. consulisti. 7. de Consecrat. Eccles. Nec tunc Ecclesia reconciliari potest, antequam exhumata fuerint hujusmodi male tumulorum corpora. *Cap. Sacris. 12. de Sepult. cap. ad haec. 5. de Privileg.* Ex sepultura tamen Catechumeni & infantis non baptizati ex parentibus tamen fidelibus nati non polluitur Ecclesia.

Quaeres sextò. An Ecclesia polluta reconcilianda?

2. Ecclesia polluta reconciliari debet. *Cap. fin. de Consecrat. Eccles.* ibi: Aquà protinus exorcizata lavetur, ne divinae laudis Organa suspendantur. Modò causa pollutionis sive actio pollutiva statim publicetur. Quod si post longum tempus tantum innotescat communitati causa pollutiva, quae non habet esse permanens, ut effusio sanguinis vel seminis, & interim divina officia fuerint in Ecclesia celebrata, non est necessariò reconcilianda: lapsu enim temporis injuria Ecclesiae facta aboletur, & contra eam praescribitur, si post datam pollutionis causam divinorum officiorum celebratio in Ecclesia continetur.

Quaeres septimò. Qualiter Ecclesia polluta reconcilianda?

3. 1mò. Si Ecclesia polluta tantum sit benedicta, ex non consecrata, quicumque Sacerdos eam aquà lustrali benedictà à simplici Sacerdote reconciliare potest, colligitur ex *cit. cap. fin. de Consecrat. Eccles.* Ubi agens Pontifex de Ecclesia tantum benedicta & polluta, dicit, quod aquà exorcizata protinus lavetur, cum non faciat Episcopi mentionem

tionem, innui videtur, quod Sacerdos quilibet reconciliare Ecclesiam benedictam & pollutam valeat; quia non plus requiritur ad reconciliandam, quam ad benedicendam Ecclesiam. Quemadmodum igitur simplex Sacerdos Ecclesiam benedicere potest, ita quoque pollutam reconciliare non prohibetur.

2do. Si Ecclesia consecrata polluitur, ea non nisi per Episcopum, juxta *cap. Aqua. 9. de Consecr. Ecclesie*. Per Aquam cum Vino & cinere benedictam reconciliari debet, *cap. proposuisti. 4. de Consecr. Eccles.* Nec Episcopus reconciliationem Ecclesie consecratae simplici Sacerdoti delegare potest; quia ut dicitur in *cit. cap. Aqua*. Licet Episcopus committere valeat, quæ jurisdictionis existunt, quæ Ordinis tamen Episcopalis sunt, non potest inferioris gradus Clericis demandare. Summus tamen Pontifex simplici Sacerdoti reconciliationem Ecclesie consecratae committere potest, & quia Prælati Regulares à Summo Pontifice privilegiati proprias Ecclesias consecratas reconciliare possunt, licet eisdem à locorum Ordinariis alienarum Ecclesiarum committitur reconciliatio.

Quæres octavo. Quid, quotuplex, & quale sit Altare?

R. 1mo. Altare est illa ara, in qua incrementum offertur Missæ Sacrificium, Antiquissimum Altaris usum tam lex naturæ, quam scripta probat, *Gen. 28. & 35. Num. 7.* aliisque quam plurimis locis & quia *S. Dionys. de Eccles. hierarch. cap. 5.* Consecrationis Altarium men-

tionem facit, merito Altaria in lege nova ex Apostolorum esse institutione deducitur.

2do. Altare quotuplex est: fixum & portatile: fixum est, quod in uno loco manet immobile: portatile, quod huc illuc pro necessitatis exigentia transferri potest. Altaris fixi meminit *cap. ligneis: 6. de Consecr. Eccles.* Altaris portatilis *Can. concedimus. 30. de Consecr. dist. 1. cap. fin. de Privil. in 6.*

3^{io}. Debet esse lapideum; est enim signum Christi, qui vocatur petra. Non autem requiritur, ut totum Altare sit lapideum, sed sufficit, quod ara seu mensa Superior, vel illa pars, super qua calix & patena ponitur, sit lapidea, atque adeo cum tanta latitudine & longitudine, ut calicem & patenam commodè capere possit.

Quæres nono. Ad quem pertinet Altarium erectio ac consecratio?

R. 1mo. Erigere Altare ad solum pertinet Episcopum. *Can. quamvis. 4. dist. 68. Can. nullus Presbyter. 25. de Consecr. dist. 1.* Ex Privilegio Innocent. VIII. Cistercienses in propriis locis non secus ac Episcopi Altaria de novo erigere, & erecta transferre aut destruere possunt. Simile Privilegium Julius II. Abbatibus Congregationis Cassinensis concessit, adeo ut hodiè Abbates in Privilegiis communicantes nova Altaria erigere, & erecta destruere queant.

2do. Consecratio Altarium soli quoque competit Episcopo. *Cir. Can. quamvis. cap. quod in dubiis. 3. de Consecr. Eccles.* & quidem Episcopo loci. *cit. Can. nullus*

nullus Presbyter. Altaria tamen Viatica seu portatilia à quocunque consecrandi potestatem habente consecrari valent ; quia enim loco affixa non sunt, eorum consecratio ad certum non pertinet consecratorem. Ex Privilegiis Summorum Pontificum Abbates usum Pontificalium habentes in propriis Ecclesiis Altaria fixa & portatilia pro usibus earundem consecrare possunt.

Quæres *decimò.* Qualiter Altaria consecrantur & profanantur ?

Re. 1mò. Altaria unctiōe Chrysmatis & benedictione juxta formam ab Ecclesia præscriptam sunt consecranda. *Can. Altaria. 31. & 32. de Consecrat. dist.*

1. Licet autem per celebrationem Missæ Sacrificii in Altari non consecrato, Altare æquivalenter Sanctificetur, secundum ritum tamen Ecclesiæ Altare taliter Sanctificatum consecrari debet. Ante Altaris consecrationem illud primò est dorandum pro congrua mantentione, sive ei providendum de necessariis pro Sacrificii oblatione. In ipsa autem consecratione Altari consecrato Sacræ Reliquiæ includi debent, colligitur ex *Can. placuit. 26. de Consecrat. dist. 1.* Mos iste ex Ecclesia primitiva ortum trahit, in qua Altaria super sepulchris S. S. Martyrum in ipsorum honorem ædificari cœperunt, ut scilicet Sacrificium, quod offerebatur DEO, in eorum gloriam redundaret.

2dò. Altare specialiter execratur *1mò.* Si mensa Altaris sive superior lapis sit contractus aut diminutus. *Cap. 1. de Consecrat. Eccles. 2dò,* Si in Al-

tari fixo mensa Superior consecrata à basi inferiori amoveatur. *Cap. quod in dubiis. 3. de Consecrat. Eccles. 3tid.* Juxta sententiam probabilem, si sepulchrum Altaris, in quo tempore consecrationis Reliquiæ sunt reconditæ, & Sigillum nuncupatur, remoto, quo clauditur, lapide, violetur. Porro casu, quo Ecclesia polluitur, etiam Altare fixum simul polluitur, pollutio enim totam afficit Ecclesiam ; Altare verò portatile, eo ipso quo tale est, cum non sit incorporatum loco, sed ex sua institutione huc illucque transferri possit, pollutâ Ecclesiâ non polluitur.

Quæres *undecimò.* Qualiter calices consecrantur, & execrantur ?

Re. 1mò. Quamvis materia Calicis in primitiva Ecclesia non fuerit determinata ; quia ut dicitur in *Can. Vasa. 44. de Consecrat. dist. 1.* Quondam Sacerdotes aurei ligneis calicibus utebantur, nunc econtrario lignei Sacerdotes aureis utuntur calicibus : modò tamen materia Calicis lignea vel vitrea esse non debet. *Can. ut Calix. 45. ibid.* Ubi statuitur, ut Calix Domini cum patena, si non ex auro, omninò ex argento fiat : si quis autem tam pauper est, saltem vel stanneum habeat. De ære aut aurischalco non fiat Calix ; quia ob Vini virtutem æruginem parit, quæ vomitum provocat. Nullus autem in ligneo vel vitreo Calice præsumat Missam cantare. Calix sub gravi obligatione est consecrandus. *Can. unic. de Sacra unct.* Et quidem jure Ordinatio ab Episcopo, ex Privilegio

legio ab Abbatibus usum Pontificalium habentibus.

Secundò. Execratur seu consecrationem amittit calix & patena, quando franguntur, aut notabiliter suam amittunt figuram, uti etiam cætera Sacerdotalia ornamenta, quando primam figuram amittunt, in qua fuerunt benedicta, ut dum ex calula sit stola vel manipulus, ideoque novâ indigent consecratione.

Quæres duodecimò. Qualiter consecratur & execratur cæmeterium?

R. primò. Cæmeterium sive locus Episcopi autoritate ad sepelienda fidelium corpora ordinatus eodem modo consecratur, & benedicitur, quo Ecclesia, ab Episcopo proprio, vel alicno cum proprii consensu. Ecclesiâ consecratâ cæmeterium conjunctum præsumitur consecratum. Dum enim Ecclesia consecratur & benedicitur, etiam consecratur & benedicitur cæmeterium; licet quoque seorsim consecrari possit.

Secundò. Cæmeterium iisdem factis in illo patris polluitur, quibus Ecclesia. Præterea si polluitur Ecclesia, cui cæmeterium est conjunctum sive contiguum, hoc quoque polluitur.

cap. unic. de consecr. Eccl. in 6. Sic enim tanquam Ecclesiæ accessorium uaturam sequitur principalis. Si verò cæmeterium ab Ecclesia fuerit remotum, ipsum pollutâ Ecclesiâ non polluetur. Non tamen econtrario polluto cæmeterio etiam Ecclesiæ contiguo polluitur Ecclesia: ne minùs dignum majus, aut accessorium principale ad se trahere videatur. Item si duo cæmeteria contigua intermedio tamen pariete sejuncta, polluto uno non polluitur alterum. *cit. cap. unic. de consecr. Eccl. in 6.* Si cæmeterium solemniter sit benedictum, per Episcopum reconciliatur. *cap. consuevisi. 7. de consecrat. Eccl. in 6.* Si non sit solemniter consecratum, sed tantum benedictum, vel solum Episcopi autoritate ad fidelium sepulturam deputatum, à Parocho aquâ benedictâ reconciliari potest. Si verò cæmeterium pollutum, non per se, sed ob pollutam Ecclesiam, hæc reconciliatâ, cui cæmeterium conjunctum, reconciliatum erit etiam cæmeterium.

**
*

